

Sygn. akt III AUa 2125/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gerszewska (spr.)
Sędziowie:	SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń SSA Daria Stanek
Protokolant:	stażysta Damian Wawrzyniak

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 r. w Gdańsku

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Z. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 września 2014 r., sygn. akt IV U 2168/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 2125/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 16 sierpnia 2013 r., odmówił Z. K. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach uznając, że udowodnił 7 lat, 3 miesiące i 2 dni stażu pracy w szczególnych warunkach zamiast 15 lat.

Z. K. w odwołaniu od powyższej decyzji wskazał, że - wbrew stanowisku organu rentowego - spełnił wszystkie warunki do przyznania mu wcześniejszej emerytury, gdyż pracował w warunkach szczególnych od 19 września 1972 r. do 30 kwietnia 1975 r. w Cukrowni (...), od 21 kwietnia 1982 r. do 31 lipca 1986 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa

(...) w T. oraz od 15 lutego 1980 r. do 30 listopada 1981 r. i od 13 sierpnia 1986 r. do 31 maja 1987 r. w Państwowym Ośrodku (...) jako spawacz.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Wyrokiem z dnia 9 września 2014 r. Sąd Okręgowy w Toruniu zmienił w części decyzję organu rentowego dotyczącą kapitału początkowego oraz oddalił odwołanie od decyzji odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury wskazując następujące motywy rozstrzygnięcia:

W dniu 16 sierpnia 2013 r. Z. K. (urodzony (...)) wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 8 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na niewykazanie 15-let stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. 27 lat, 9 miesięcy i 21 dni ogólnego stażu pracy, w tym 7 lat, 3 miesiące i 2 dni stażu pracy w szczególnych warunkach i uznał, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych.

Z ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczony był zatrudniony w Cukrowni (...) S.A. w okresie od 1 września 1968 r. do 1 października 1970 r. jako uczeń-ślusarz, od 19 września 1972 r. do 11 stycznia 1973 r. jako robotnik sezonowy oraz od 17 stycznia 1973 r. do 30 kwietnia 1975 r. jako ślusarz. W dniu 28 września 1977 r. ukończył kurs spawania elektrycznego i dnia 20 października 1977 r. otrzymał Książkę spawacza. W dniu 21 kwietnia 1983 r. ubezpieczony ukończył kurs spawania gazowego.

Z. K. był zatrudniony w Państwowym Ośrodku (...) w okresach od 15 lutego 1980 r. do 30 listopada 1981 r. i od 13 sierpnia 1986 r. do 31 maja 1987 r. jako spawacz – monter konstrukcji metalowych w Wydziale Instalacyjnym. Pracował przy konstrukcjach silosów zbożowych, estakad, podnośników, wiat, konstrukcji hal i stodół, wyposażenia chlewni i robotach dotyczących mechanizacji rolnictwa. Jego praca polegała na spawaniu metalowych elementów konstrukcji. Otrzymywał dodatek z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. skarżący pracował w okresie od 21 kwietnia 1982 r. do 31 lipca 1986 r. jako spawacz – montażysta przy (...) Fabryki (...) w C., budynków T. i hali (...) w T., montowaniu wiat, budowie (...) handlowego (...), stawianiu wież obserwacyjnych na poligonie. Pracował wyłącznie w charakterze spawacza. Otrzymywał dodatek z tytułu pracy w warunkach szczególnych i mleko. W okresie od 25 lipca 1984 r. do 15 stycznia 1985 r. był zatrudniony na budowie eksportowej przy rozbudowie zakładów chemicznych w L. w NRD oraz w okresie od 10 czerwca 1985 r. do 25 kwietnia 1986 r. przy budowie elektrowni atomowej na budowie eksportowej w L. w NRD. Pracował tam wyłącznie w charakterze spawacza, choć w umowie o pracę na budowie eksportowej z dnia 4 czerwca 1985 r. wskazano, że będzie wykonywał obowiązki betoniarza. Do jego obowiązków należało spawanie zbiorników i konstrukcji stalowych

W okresach 1-2 września 1982 r., 1-2 października 1982 r. i 26-27 kwietnia 1986 r. ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych, w tym w aktach organu rentowego i osobowych wnioskodawcy oraz dokumentacji placowej z (...) M., a także dowodu z zeznań świadków: R. B., R. P., B. D., K. B. i H. C. a także częściowo zeznań ubezpieczonego w charakterze strony.

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, gdyż były jasne, pełne, rzetelne, a nadto żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności i mocy dowodowej. Sąd nie dał wiary świadectwu wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 30 kwietnia 1999 r. wystawionemu przez Cukrownię (...) S.A., oraz umowie o pracę na budowie eksportowej z dnia 4 czerwca 1985 r., że ubezpieczony pracował w NRD w charakterze betoniarza albowiem z zeznań ubezpieczonego wynikało, że wykonywał on tam wyłącznie pracę spawacza. Sąd wskazał jednocześnie, że również praca betoniarza jest uznawana za pracę w warunkach szczególnych.

Za wiarygodne Sąd uznał także zeznania świadków R. B., R. P., B. D., K. B. i H. C.. Świadkowie ci pracowali razem z ubezpieczonym – odpowiednio w (...) w M. i w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) – w spornych okresach, zatem mieli niekwestionowane rozeznanie w zakresie wykonywanych przez ubezpieczonego czynności i warunków ich wykonywania w tych przedsiębiorstwach. Świadkowie jednoznacznie wskazali, iż wnioskodawca w tym okresie pracował wyłącznie w charakterze spawacza. Zeznania świadków były zbieżne z wyjaśnieniami ubezpieczonego w tym zakresie, nadto logiczne, spójne, wzajemnie zgodne i niesprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym w postaci dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy. W ocenie Sądu stanowiły miarodajny środek dowodowy do ustalenia faktycznych warunków zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w M. i (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...).

Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom świadków: L. O., A. P. i J. B.. Świadkowie ci zeznali, że ubezpieczony pracował w Cukrowni w C. w spornym okresie (od 19 września 1972 r. do 30 kwietnia 1975 r.) wyłącznie jako spawacz bowiem nie znajdują one potwierdzenia w aktach osobowych skarżącego, z których wynika, że ubezpieczony w tym okresie był zatrudniony na stanowisku ślusarza. Świadek J. B. zeznał, że ubezpieczony musiał mieć uprawnienia spawalnicze, aby wykonywać prace spawacza. Tymczasem ubezpieczony dopiero w 1977 r. uzyskał uprawnienia do spawania elektrycznego i w 1983 r. do spawania gazowego. Również w książeczce sprawcza brak jest adnotacji, że wykonywał on pracę spawacza w Cukrowni w C.. W ocenie Sądu nie jest możliwe, aby ubezpieczony przez niemal 3 lata wykonywał obowiązki spawacza nie posiadając do tego stosownych uprawnień i nawet nie starając się ich uzyskać. Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że wnioskodawca pracował w Cukrowni w C. w charakterze ślusarza.

Odnosnie zeznań ubezpieczonego, Sąd dał wiarę w części, w jakiej były one zgodne z zeznaniami świadków R. B., R. P., B. D., K. B. i H. C. i dokumentami zgromadzonymi w aktach osobowych ubezpieczonego i książeczką spawacza tj. odnośnie warunków jego zatrudnienia w (...) M. i (...). Sąd nie dał mu wiary, że także w Cukrowni w C. wykonywał on prace spawacza, z przyczyn omówionych powyżej.

Przechodząc do oceny prawnej żądania ubezpieczonego Sąd wskazał, że prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych reguluje art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po spełnieniu określonych przesłanek, którymi są – po osiągnięciu wieku w przypadku mężczyzn 60 lat – osiągnięcie (na dzień 1 stycznia 1999 r.) okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego co najmniej 25 lat, posiadanie co najmniej 15 – letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a nadto nie przystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego, a w przypadku przystąpienia złożyli wnioski o wykreślenie z funduszu i przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Stosowne regulacje w przedmiocie wieku emerytalnego, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury znajdują się w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały zawarte w wykazach A i B stanowiących załącznik do ww. rozporządzenia. Nadto w § 1 ust. 2 tegoż rozporządzenia w przedmiocie sprecyzowania stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach ustawodawca odsyła do odpowiednich przepisów resortowych.

Istotny w niniejszej sprawie jest również § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., w myśl którego okresami pracy uzasadniającymi prawo do wcześniejszej emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. Pod pojęciem pracy wykonywanej stale należy rozumieć pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. W związku z powyższym

nie będzie uznawana za taką pracę, wykonywana, np. w połowie wymiaru czasu pracy lub tylko kilka lub kilkanaście dni w miesiącu.

Ubezpieczony Z. K. osiągnął z dniem (...) przewidziany przepisami prawa wiek emerytalny oraz legitymował się wymaganym stażem ubezpieczeniowym. Istota sporu koncentrowała się wokół ustalenia, czy praca świadczona przez Z. K. w Cukrowni w C. w okresie od 19 września 1972 r. do 30 kwietnia 1975 r., w Państwowym Ośrodku (...) w okresach od 15 lutego 1980 r. do 30 listopada 1981 r. i od 13 sierpnia 1986 r. do 31 maja 1987 r. oraz w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. w okresie od 21 kwietnia 1982 r. do 31 lipca 1986 r. była pracą w szczególnych warunkach, a w konsekwencji czy wnioskodawca spełnił ostatnią przesłankę do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

Sąd podkreślił, że zgodnie z § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. okresy pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Organ rentowy, rozpoznając wnioski w sprawie prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, może uwzględnić wyłącznie te okresy pracy w szczególnych warunkach, które zostały uwodnione na podstawie powyższego dokumentu bądź zaświadczenia stwierdzającego charakter i stanowisko pracy w warunkach szczególnych w określonych okresach. Dokumenty te są dla organu rentowego wiążące nie tylko w pozytywnym, ale i w negatywnym tego słowa znaczeniu. Oznacza to, że z jednej strony przedłożone zaświadczenie jest dowodem na fakt wykonywania przez zainteresowanego pracy w szczególnych warunkach, a z drugiej strony brak takiego zaświadczenia, czy nieprawidłowo wypełnione, uniemożliwia ustalenie tej okoliczności za pomocą innych środków dowodowych.

W sytuacji braku bądź zakwestionowania przez organ rentowy powyższych środków dowodowych zainteresowany może dochodzić ustalenia tych okoliczności w postępowaniu sądowym, w którym w myśl art. 472 i 473 k.p.c. powyższe obostrzenia nie obowiązują. Sąd nie jest bowiem związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym. W postępowaniu o świadczenie emerytalno – rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 roku (III UZP 5/85) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia. Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika (umowy o pracę, świadectwa pracy, angaży, innych dokumentów). Zaliczenie nie udokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga przy tym dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych.

Z treści § 19 ust. 1 rozporządzenia wynika, iż przy ustalaniu okresów pracy, o których mowa w § 2, uwzględnia się również okresy takiej pracy (służby), wykonywanej przed dniem wejścia w życie rozporządzenia. Zgodnie zaś z przepisem § 19 ust. 2 tego rozporządzenia prace dotychczas zaliczone do I kategorii zatrudnienia w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1979 r. Nr 13, poz. 86 i z 1981 r. Nr 32, poz. 186) uważa się za prace wykonywane w szczególnych warunkach, o których mowa w § 4. Przepisy te mają znaczenie w sytuacji pracy wykonywanej w szczególnych warunkach przez dniem wejścia w życie rozporządzenia, co miało miejsce w niniejszej sprawie, gdyż wnioskodawca twierdził, iż pracował w szczególnych warunkach już od 19 września 1972 r.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania prawne Sąd I instancji stwierdził, że zasadniczo stanowisko pracy spawacza należy do stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach. Jest ono wymienione w wykazie A Dział XIV „Prace różne” pod pozycją 12 (Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodnorodowym) załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U. 1983 r., Nr 83, poz. 43). Ponadto jest ono wymienione w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace

w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB z dnia 6 grudnia 1983 r.) w dziale XIV „Prace różne”, pod pozycją 12 punkt 1 – spawacz elektryczny i gazowy oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.Urz.MRiRW z 1988, poz. 2, nr 4) w dziale XIV „Prace różne”, pod pozycją 12 punkt 2 – spawacz elektryczny i gazowy.

Nie budziło wątpliwości Sądu Okręgowego, że jedynie w okresie zatrudnienia w Państwowym Ośrodku (...) w okresach od 15 lutego 1980 r. do 30 listopada 1981 r. (1 rok, 9 miesięcy i 15 dni) i od 13 sierpnia 1986 r. do 31 maja 1987 r. (9 miesięcy i 19 dni) oraz w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. w okresie od 21 kwietnia 1982 r. do 31 lipca 1986 r. (4 lata, 3 miesiące i 4 dni odliczając okresy przebywania na urlopie bezpłatnym - 1-2 września 1982 r., 1-2 października 1982 r. i 26-27 kwietnia 1986 r.) wnioskodawca pracował stale i pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. Pracę spawacza wykonywał również w okresach od 25 lipca 1984 r. do 15 stycznia 1985 r. oraz od 10 czerwca 1985 r. do 25 kwietnia 1986 r. na budowach eksportowych za granicą (w NRD).

Odnosnie zatrudnienia w Cukrowni (...) od 19 września 1972 r. do 30 kwietnia 1975 r. Sąd ustalił, że odwołujący się pracował w charakterze ślusarza, a zatem brak jest możliwości do zaliczenia tego okresu jako okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Uwzględniając staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych uwzględniony przez organ rentowy – 7 lat, 3 miesiące i 2 dni, ubezpieczony wykazał łącznie 14 lat, 1 miesiąc i 10 dni pracy w warunkach szczególnych, zgodnie z art. 32 ust. 1 a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Tym samym skoro ubezpieczony nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze należało uznać, iż nie spełnił on wszystkich warunków wymaganych do przyznania mu wcześniejszej emerytury, o której mowa w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie Z. K. od decyzji organu rentowego z dnia 8 listopada 2013 r. jako bezzasadne, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia (punkt I wyroku).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu wywiódł Z. K. zaskarżając go w części dotyczącej całego punktu I - oddalającego odwołanie od decyzji z dnia 8 listopada 2013 r.

Wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie prawa materialnego, a w szczególności przepisu art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 r. Nr 153 poz. 1227 z późn. zm.) oraz § 1 - 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz.43 z późn. zm.) polegające na niezastosowaniu w/w przepisów i nieuzasadnione przyjęcie, że nie mogą one być wobec niego zastosowane z uwagi na brak spełnienia wymaganego minimalnego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach,

2) naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności: art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i odmówienie wiary zeznaniom świadków: L. O., A. P. i J. B. oraz poprzez nieuwzględnienie znajdującego się w aktach sprawy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez spółkę Cukrownia (...) S.A. jako potwierdzającego wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresie od dnia 19 września 1972r. do dnia 30 kwietnia 1975 r.;

- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że w okresie mojej pracy w Cukrowni (...) od 19 września 1972 r. do 30 kwietnia 1975 r. nie pracował w charakterze spawacza,

- art. 232 poprzez niedopuszczenie z urzędu niewskazanego przez niego (lecz znajdującego się w aktach sprawy) dowodu w postaci świadectwa pracy z dnia 31 marca 1993 r. z firmy (...) - L. S. Zakład (...) na okoliczność wykonywania w tej firmie w okresie od dnia 10 kwietnia 1992 r. do dnia 31 marca 1993 r. pracy w szczególnych warunkach,

- naruszenie zasady kontrydiktoryjności poprzez samodzielne podniesienie przez Sąd pierwszej instancji zarzutu o braku posiadania przez niego uprawnień spawacza (pomimo braku podnoszenia tego zarzutu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych), w celu wykazania iż w okresie od dnia 19 września 1972 r. do dnia 30 kwietnia 1975 r. nie mógł pracować w Cukrowni (...) jako spawacz.

Wskazując na powyższe wniósł o:

- dopuszczenie dowodu ze świadectwa pracy z dnia 31 marca 1993 r. z firmy (...) - L. S. Zakład (...) oraz dowodu z zeznań świadków: M. K. oraz W. O. na okoliczność wykonywania w okresie od dnia 10 kwietnia 1992 r. do dnia 31 marca 1993 r. pracy spawacza w firmie (...) - L. S. Zakład (...)

- zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej całego punktu I i przyznanie prawa do emerytury, zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Skarżąc wniósł ewentualnie o uchYLENIE wyroku w części zaskarżonej i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w tym zakresie przez Sąd Okręgowy w Toruniu.

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca szczegółowo uzasadnił swe stanowisko. Podkreślił, że w przedłożonym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach (wystawionym przez spółkę Cukrownia (...) S.A.) zapisano, iż wykonywał prace spawalnicze na stanowisku ślusarz - spawacz precyzując, iż to były prace wymienione w Wykazie „A”, Dziale XIV poz. 12, pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (Dz.U. z 1983r. Nr 8 poz.43). Takie zatem określenie wykonywanej pracy pozwalało na zakwalifikowanie jej jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Bezpodstawne uznał jego kwestionowanie – tym bardziej, że ZUS nie wykazał w żaden sposób, aby istniało nawet prawdopodobieństwo, iż nie odpowiada ono prawdzie.

Apelujący podkreślił, że wykonywanie tej pracy (jako spawacza) potwierdzili świadkowie: L. O., A. P. i J. B.. Wbrew twierdzeniu Sądu I Instancji faktowi wykonywania w tym okresie pracy spawacza nie zaprzecza w żadnym stopniu to, iż dopiero w 1977 r. uzyskał uprawnienia do spawania elektrycznego a w 1983 r. do spawania gazowego. Na potwierdzenie tezy, że praca spawacza może być wykonywana jeszcze przed uzyskaniem stosownych uprawnień przywołał orzeczenia: Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 3 października 2014 roku, sygn. akt III AUa 2459/13 oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 października 2014 roku, sygn. akt III AUa 128/13.

Wskazał, że w okresie, gdy był zatrudniony w Cukrowni (...) nie przykładano dużej wagi do posiadanych formalnych dokumentów potwierdzających nabyte uprawnienia, gdyż najistotniejsze było posiadanie umiejętności odpowiadających potrzebom pracodawcy, które to umiejętności nabył w drodze, wystarczających wówczas, w/w szkoleń wewnątrzzakładowych.

Podniósł, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych na żadnym etapie sprawy nie podnosił zarzutu o braku posiadania uprawnień spawacza w tym okresie, w celu wykazania iż w Cukrowni (...) nie mógł pracować jako spawacz. Takie działanie Sądu uznał za nieuprawnione zarzucając jednocześnie, że tenże Sąd całkowicie pominął znajdujący się w aktach sprawy dowód z dokumentu w postaci świadectwa pracy z firmy (...) - L. S. Zakład (...) na okoliczność wykonywania w okresie od dnia 10 kwietnia 1992 r. do dnia 31 marca 1993 r. pracy spawacza w szczególnych warunkach.

Wnosząc o dopuszczenie dowodów (świadectwo pracy, zeznania świadków) na okoliczność pracy spawacza we wskazanym wyżej okresie wskazał, że potrzeba ich powołania w postępowaniu apelacyjnym była spowodowana przekonaniem o pozytywnym dla niego osądzie odwołania. W toku postępowania przed Sądem I instancji nie był

podnoszony zarzut braku posiadania uprawnień spawacza w okresie zatrudnienia w Cukrowni (...). Argument ten został przedstawiony dopiero w uzasadnieniu wyroku Sądu.

Mając na uwadze powyższe wnioskodawca wniósł o uwzględnienie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił on też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa.

Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przewidziane jest w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zawartym w rozdziale 2 działu II ustawy dotyczącym urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. Przepis ten w ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). W myśl § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 powyższego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: (1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz (2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 25 lat dla mężczyzn). W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Przepis ten, mający charakter przejściowy (zawarty został w rozdziale 2 działu X ustawy zawierającym przepisy intertemporalne), dotyczy wyłącznie tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r., już legitymowali się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym zarówno ogólnym jak i pracy w warunkach szczególnych, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego.

W analizowanej sprawie bezspornym jest, iż wnioskodawca ukończył 60 rok życia, na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej posiadał ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Spornym był natomiast staż pracy w warunkach szczególnych - Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił ubezpieczonemu do tego stażu okresu zatrudnienia w Cukrowni (...), w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) i w (...) w M., co w konsekwencji stało się podstawą do wydania zaskarżonej decyzji. W toku postępowania pierwszoinstancyjnego, Sąd Okręgowy, dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zarówno akt osobowych jak i zeznań świadków) ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w szczególnych warunkach przez 14 lat, 1 miesiąc i 10 dni. Za pracę taką uznał zarówno zatrudnienie w (...) od 15 lutego 1980 r. do 30 listopada 1981 r. i od 13 sierpnia 1986 r. do 31 maja 1987 r. jak i w

(...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. jako spawacz w okresie od 21 kwietnia 1982 r. do 31 lipca 1986 r. (z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym: 1-2 września 1982 r., 1-2 października 1982 r. i 26-27 kwietnia 1986 r.) w tym pracę spawacza od 25 lipca 1984 r. do 15 stycznia 1985 r. oraz od 10 czerwca 1985 r. do 25 kwietnia 1986 r. na budowach eksportowych (w NRD). Odnosnie okresu od 25 lipca 1984 r. do 15 stycznia 1985 r. zauważyć należy, że skarżący w macierzystym zakładzie pracy korzystał z urlopu bezpłatnego a jednostką zatrudniającą wnioskodawcę było (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...). (...) nie było zatem uprawnione do wystawienia świadectwa pracy w szczególnych warunkach za ten okres (w dokumentacji osobowej brak jest jakiegokolwiek informacji o charakterze pracy wnioskodawcy na budowie w L.). Ubezpieczony nie przedłożył dokumentów potwierdzających, by w tym okresie wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze. Nie wykazał ich nawet zeznaniami świadków. Kwestią wymagającą wyjaśnienia było również i to, czy w okresie zatrudnienia w Cukrowni (...) ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako spawacz.

Przypomnieć należy, że obniżenie wieku emerytalnego niektórym grupom zawodowym uzasadnia się narażeniem tych osób na szybsze niż przeciętne zrealizowanie się emerytalnego ryzyka z powodu wystąpienia w ich zawodach czynników negatywnych (najczęściej szkodliwych dla zdrowia lub obniżających sprawności psychofizyczne), które doprowadzają do wcześniejszej niż powszechnie utraty sił do wykonywania dotychczasowej pracy. Prawo do emerytury w wieku niższym nie jest tu zatem przywilejem, lecz - co do zasady - wynika ze szczególnych właściwości wykonywanej pracy. Cechą niezbędną do uznania danego zatrudnienia za wykonywane w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. jest wykonywanie pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Stanowi o tym przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia, wskazując przez to, że intencją ustawodawcy było zawężenie zakresu okresów szczególnych tylko do tych okresów zatrudnienia, w których praca była faktycznie wykonywana, a nie do samego pozostawania w zatrudnieniu. Zaznaczyć trzeba, że tylko okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy i stale kreują i wypełniają kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wykonywanie pracy nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku, wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia (vide wyrok SN z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329).

Mając na uwadze powyższe, przy uwzględnieniu wniosków wyprowadzonych przez Sąd I instancji na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, zgodzić się należy iż w spornym okresie zatrudnienia w Cukrowni ubezpieczony nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz. Z akt osobowych wynika, że skarżący podjął zatrudnienie w tym zakładzie dnia 19 września 1972 r. jako robotnik kampanijny na stacji wirówek automatycznych na okres do dnia 12 stycznia 1973 r. Ponownie został przyjęty od dnia 17 stycznia 1973 r. jako ślusarz w dziale mechanicznym. Tak określone było stanowisko skarżącego również w angażu z dnia 4 września 1974 r. (ślusarz). W aktach osobowych brak jest jakiegokolwiek dowodu wskazującego na to, że w spornym okresie przeszedł szkolenie wewnątrzzakładowe i uzyskał umiejętności spawacza. Ślusarz, z istoty swej, zajmuje się ręczną lub ręczno – maszynową obróbką metali, wykonuje prace związane z naprawą narzędzi i sprzętu, konserwacją prostych mechanizmów i wyrobów metalowych. Do pracy tej używa zarówno pił do metalu, gilotynowych nożyc, młotków, wycinaków, przecinaków, gwintowników, wiertarek, lutownic jak i sprzętu spawalniczego. Nie można jednak przyjąć, tak jak tego domaga się skarżący, że przez cały okres pracy w Cukrowni stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace spawacza. Jak zaznaczono wyżej nie wskazują na to akta osobowe (koperta k. 71 a.s.). W świadectwie pracy z dnia 30 kwietnia 1975 r. pracodawca wskazał, że Z. K. pracował w okresie od 1 września 1968 r. do 1 października 1970 r. jako uczeń – ślusarz, od 19 września 1972 r. do 11 stycznia 1973 r. jako robotnik sezonowy oraz od 17 stycznia 1973 r. do 30 kwietnia 1975 r. jako ślusarz. Niewiarygodne tym samym jawi się świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 kwietnia 1999 r. (k. 5 a.e.) potwierdzające wykonywanie przez odwołującego się przez cały okres od 19 września 1972 r. do 30 kwietnia 1975 r. prac spawalniczych (zwłaszcza, że od 12 do 16 stycznia 1973 r. ubezpieczony nie pozostawał w zatrudnieniu z Cukrownią), jak i świadectwo pracy („zwykle”) z dnia 10 czerwca 1997 r. wskazujące na ciągłość zatrudnienia od 19 września 1972 r. do 30 kwietnia 1975 r. jako ślusarz - spawacz.

Nie można przyjąć, że stanowisko robotnika sezonowego (kampanijnego) zatrudnionego na czas kampanii buraczej (tak jak wnioskodawca), jest równoznaczne ze stanowiskiem spawacza. Podobnie za spawacza nie można uznać pracownika zatrudnionego na stanowisku ślusarza (ze względów wskazanych wyżej a uwzględniających specyfikę pracy w zawodzie ślusarza). Zauważyć dodatkowo należy, że w życiorysie z dnia 1 kwietnia 1982 r. wnioskodawca, ubiegając się o przyjęcie do pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), podał, że od 1973 r. pracował w Cukrowni (...) jako ślusarz, a nie spawacz. Takie stanowisko (ślusarz) wskazał również w kwestionariuszu osobowym (vide akta osobowe z (...) koperta k. 49 a.s.).

Prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą przede wszystkim dokumenty i dopiero wówczas gdy są one niedostępne lub niekompletne możliwym i uzasadnionym jest dokonywanie ustaleń na podstawie innych dowodów, w tym zeznań świadków. Same jednak zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 r., III AUa, Lex nr 1223476, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 stycznia 2012 r., III AUa 1482/11, LEX nr 1110006). Zgodzić należy się z Sądem Okręgowym, że w oparciu o zeznania świadków nie można przyjąć, by skarżący przez cały okres zatrudnienia w Cukrowni (...) pracował na stanowisku spawacza. Podkreślić należy, że świadek O. zeznał, że by wykonywać prace spawacza wymagane były stosowne uprawnienia, zaś wnioskodawca pracował jako ślusarz. Z kolei świadek P. podjął zatrudnienie w Cukrowni w 1973 r. i nie może mieć wiedzy dotyczącej pracy skarżącego w całym spornym okresie. Z zeznań świadka B. wynika zaś, że wnioskodawca by spawać musiał mieć uprawnienia i że spawał bez ich posiadania ale sporadycznie.

Sporadyczne wykonywanie prac spawalniczych nie odpowiada definicji pracy w szczególnych warunkach tj. pracy stałej i w pełnym wymiarze czasu. Nie zmienia tej oceny wystawione przez pracodawcę świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 kwietnia 1999 r. Sąd nie jest związany treścią tego dokumentu. Należy bowiem wskazać, że stwierdzenie (bądź nie) przez zakład pracy okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych nie ma charakteru wiążącego i podlega kontroli sądu. Świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz zwykłe świadectwa pracy nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09, LEX nr 518067). W konsekwencji powyższego w ramach postępowania sądowego Sąd ocenia zarówno zasadność odmowy wydania przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, jak i zasadność umieszczenia w świadectwie pracy wzmianki, że pracownik wykonywał pracę w warunkach szczególnych (§ 2 ust. 2 ww. rozporządzenia; zob. wyrok z dnia 8 kwietnia 1999 r. Sąd Najwyższy II UKN 619/98, OSNP 2000/11/439). Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Rolą Sądu jest ocena, czy ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury w wieku obniżonym. Niezasadnym jest zarzut zakwestionowania przez Sąd posiadania przez niego stosownych uprawnień spawacza i tym samym wykonywania w Cukrowni pracy w szczególnych warunkach (stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy), skoro pozwany okresu tego do stażu nie zaliczył (nie ma przy tym znaczenia z jakich względów). Zgodzić należy się ze skarżącym, że nie nazwa zajmowanego stanowiska lecz rodzaj powierzonej pracy przesądza o tym, czy pracownik wykonywał jedną z prac zaliczonych do prac w szczególnych warunkach. Postępowanie dowodowe (o czym była mowa wyżej) tej okoliczności nie potwierdziło. Wyjaśnić należy również, że zgodnie z treścią art. 232 k.p.c. w zw. z art. 3 k.p.c., w myśl zasady kontrydiktoryjności procesu cywilnego, ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu obciążają stronę, która nie dopełniła ciężącego na niej obowiązku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99, LEX nr 83805). Kontrydiktoryjność procesu cywilnego wymaga, aby strony wskazywały dowody

dla wykazania swoich twierdzeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1998, I CKN 944/97, Prok.i Pr.-wkl. 1999/11-12/38, LEX nr 38449). Zgodnie z treścią art. 217 § 1 k.p.c., strony winny same przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na potwierdzenie wyprowadzanych twierdzeń aż do zamknięcia rozprawy. Przedkładając tylko niektóre z dowodów z nadzieją, że są wystarczające do przyznania świadczenia, ubezpieczony ponosi ryzyko wydania negatywnej decyzji a następnie oddalenia odwołania. Nie jest w związku z powyższym zrozumiałym zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art. 232 k.p.c. poprzez niedopuszczenie z urzędu dowodu ze świadectwa pracy z firmy (...).

W niniejszej sprawie, co należy podkreślić, ubezpieczony zobligowany był – i to już na etapie postępowania administracyjnego - do wykazania, że stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace zaliczone przez prawodawcę do prac w szczególnych warunkach. Powyższe wynika z treści art. 116 ust. 5 ustawy FUS. Przypomnieć należy, że rolą Sądu, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest ocena prawidłowości decyzji organu rentowego. Postępowanie przed tym sądem ma charakter kontrolny, zaś wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego koncentruje się na okolicznościach uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych. Przed sądem ubezpieczony może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją. Nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował. Sąd nie ustala samodzielnie prawa do świadczenia. Może zmienić decyzję organu rentowego gdy uzna, że przedstawione w postępowaniu administracyjnym dowody były wystarczające do przyznania prawa do świadczenia. Dopiero w sytuacji odmowy uwzględnienia danego okresu jako pracy w szczególnych warunkach ubezpieczony mógłby przed Sądem dowodzić (nie tylko stosownym dokumentem, ale i zeznaniami świadków), że pracę taką wykonywał. W toku postępowania administracyjnego wnioskodawca przedłożył świadectwo pracy z dnia 31 marca 1993 r. z firmy (...) – L. S. Zakład (...) potwierdzające jego zatrudnienie w tym zakładzie od 10 kwietnia 1992 r. do 31 marca 1993 r. na stanowisku ślusarz-spawacz, nie zaś spawacz. Pracodawca nie wystawił stosownego świadectwa (wykonywania pracy w szczególnych warunkach) na druku i według wzoru, o którym stanowi rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. Nie zawarł również wzmianki o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach na zwykłym świadectwie. Wobec braku stosownych informacji okres ten nie był oceniany przez organ rentowy jako potencjalnie okres pracy w szczególnych warunkach. Wynika to jednoznacznie z decyzji pozwanego – wymieniono w niej zarówno okresy uwzględnione jak i nieuznane za pracę w szczególnych warunkach. Wśród nich nie został wymieniony zakład (...).

Zajmując stanowisko w przedmiocie zawartych w apelacji wniosków dowodowych wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 381 k.p.c. sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później. Powoływane przez stronę nowe fakty i dowody muszą być istotne dla rozstrzygnięcia, a postanawiając o ich dopuszczeniu sąd winien kierować się okolicznościami konkretnej sprawy. Uregulowanie zawarte w art. 381 k.p.c. nie służy natomiast wykrywaniu i zbieraniu nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych. Prawo do nowości, o którym traktuje powołany przepis rozumieć należy jako otwarcie się możliwości dowodzenia okoliczności faktycznych wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych. Powoływanie się przez skarżącego na fakt, że potrzeba dopuszczenia dowodu z zeznań wskazanych w apelacji świadków wyniknęła dopiero po zapoznaniu się z uzasadnieniem Sądu I instancji, nie mieści się w dyspozycji powołanego przepisu art. 381 k.p.c. Wniosek skarżącego nie mógł zostać uwzględniony zarówno z uwagi na treść przywołanego przepisu prawa jak i przyczyn wskazanych wyżej (okres ten nie podlegał ocenie przez organ rentowy jako okres pracy w szczególnych warunkach z uwagi na nieprzedłożenie stosownego świadectwa). Na marginesie zauważyć należy, że prawo do emerytury może zostać ponownie rozpatrzone przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego na zasadach określonych w art. 114 ust. 1 ustawy FUS po przedłożeniu świadectwa pracy w szczególnych warunkach z firmy (...).

Reasumując, wskazać raz jeszcze należy, że o uprawnieniu do wcześniejszej emerytury decyduje łącznie ściśle spełnienie wszystkich warunków określonych w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, ze zm.), nie zaś przekonanie pracownika, że praca była wykonywana w szczególnym charakterze lub warunkach (por. wyrok SN z dnia 6 grudnia 2010 r., II UK 140/10, LEX nr 786382; wyrok SN z dnia 14 grudnia 2009 r., I UK 218/09, LEX nr 577817). W sytuacji zatem

ustalenia, że skarżący nie legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym co najmniej 15 lat, nieuprawnionym byłoby przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.